

AMINGAFHANDICAPOMRÅDET

Center for Ligebehandling af Handicappede

Bredgade 25F, 4.
1260 København K
Tlf. 33 11 10 44
E-mail: clh@clh.dk
www.clh.dk

www.handicapmainstreaming.dk

ETMAINSTREAMINGAFHANDI

MAINSTREAMING AF HÅNDICAPOMRÅDET

Mainstreaming af handicapområdet i danske kommuner

- en måde at sikre lige mulighed for alle

CAPOMRÅDET MAINSTREAMING

Mainstreaming af handicapområdet

Hvad vil det sige at mainstreame handicapområdet i danske kommuner?

Mainstreaming af handicapområdet indebærer, at man gør det til almindelig praksis at indtænke handicapaspektet i forbindelse med alle beslutningsprocesser, aktiviteter og tiltag, der sættes i værk på alle niveauer i den kommunale organisation. Mainstreaming vil således medføre, at man indarbejder handicapaspektet i både tankegang og handling meget tidligt i kommunernes arbejdsgange og processer.

Formålet med mainstreaming af handicapområdet

Mainstreaming af handicapområdet kan være med til at sikre, at mennesker med handicap får lige muligheder med mennesker uden handicap. Desuden kan mainstreaming af handicapområdet være med til at sikre, at kommunerne overholder FN's handicapkonvention, der netop lægger vægt på at sikre lige muligheder for alle.

Værktøjer til processen

Når man vil gøre det til almindelig praksis at indtænke handicapaspektet i hverdagen, kan det være en god hjælp at anvende nogle værktøjer for at komme i gang med processen. De værktøjer, som er beskrevet i dette hæfte, kan være en hjælp til at huske at inddrage handicapaspektet.

Værktøjernes baggrund

Alle værktøjerne er udviklet over en periode på ca. 2½ år (2006-2009) under Projekt Mainstreaming af handicapområdet, som blev finansieret af Indenrigs- og Socialministeriet som en del af det overordnede projekt: "Nye og nemmere veje".

Værktøjerne er udviklet i samarbejde med tre kommuner

Værktøjerne er blevet udviklet i samarbejde med tre projektkommuner: Glostrup, Middelfart og Viborg. Medarbejdere i projektkommunerne har både deltaget i udviklingen og afprøvningen af værktøjerne. Det tætte samarbejde med projektkommunerne har været med til at sikre værktøjernes generelle anvendelighed.

Få mere viden om mainstreaming af handicapområdet

Du kan læse mere om mainstreaming af handicapområdet på www.handicapmainstreaming.dk.

Her kan du for eksempel:

- Læse om erfaringer med at mainstreame handicapområdet.
- Læse om, hvordan værktøjerne fungerer i praksis.
- Downloade værktøjerne.

Ønsker du at modtage værktøjerne i en trykt version kan du kontakte Center for Ligebehandling af Handicappede.

Hjælp til mainstreaming af handicapområdet

Hvis I har brug for bistand til at mainstreame handicapområdet i jeres kommune, kan I henvende jer til Center for Ligebehandling af Handicappede, som kan hjælpe med at igangsætte processen. Centret kan også tilbyde råd og vejledning i forbindelse med hjælp til brugen af de enkelte værktøjer.

Værktøjet Et liv med handicap

Introduktion til værktøjet

Dette værktøj er en introduktion til, hvordan det er at leve med et handicap. Mange mennesker har ikke direkte kontakt med mennesker med handicap via deres arbejde eller den nærmeste omgangskreds, og derfor kan det være svært at forestille sig, hvad et liv med handicap indebærer. Hvad vil det sige at have et handicap? På hvilken måde påvirker et handicap relationen med andre mennesker? Hvordan opfatter mennesker uden handicap mennesker med handicap?

Værktøjets formål

Formålet med værktøjet er at øge og nuancere ikke-handicappede menneskers forståelse af, hvordan det er at leve et liv med handicap. For eksempel er det vigtigt at vide, at handicappede mennesker ikke nødvendigvis er handicappede altid, men kun i bestemte situationer.

Værktøjets indhold

Værktøjet består af tre dele:

- En oversigt over hjemmesider, hvor man kan søge mere viden om de forskellige handicapgrupper.
- En oversigt over dokumentarfilm, spillefilm og radioudsendelser, der handler om, hvordan mennesker lever et liv med handicap.
- En artikelserie, hvor mennesker med forskellige former for handicap fortæller om deres liv.

Værktøjet til sagsfremstilling til de politiske udvalg

Introduktion til værktøjet

Dette værktøj skal bruges i forbindelse med udarbejdelsen af sagsmateriale til de politiske udvalg og kommunalbestyrelsen. Værktøjet er derfor målrettet de medarbejdere, der udarbejder sagsmateriale.

Værktøjets formål

Formålet med værktøjet er at sikre, at handicapaspektet indarbejdes i sagsfremstillinger, således at der foretages en vurdering af de mulige konsekvenser, et specifikt tiltag kan få for borgere med handicap. En sådan inddragelse af handicapaspektet kan være med til at forbedre det beslutningsgrundlag, som beslutningstagerne træffer beslutninger ud fra. Dermed kan man være med til at sikre, at beslutningstagerne ikke træffer beslutninger, som de ikke har overvejet konsekvenserne af.

Værktøjets indhold

Værktøjet består af seks dele:

- Baggrundsviden om handicap i forhold til individuel handicapkompensation og mainstreaming.
- Guiden til sagsfremstilling til de politiske udvalg.
- Tjekliste - Hvor finder jeg typisk handicapaspektet i en sag?
- Oversigt over kompensationsmuligheder for de forskellige handicapgrupper.
- Eksempelsamling.
- Artikelsamling, der præsenterer erfaringer med at anvende værktøjet i praksis.

Værktøjet til interne styringsredskaber

Introduktion til værktøjet

Dette værktøj skal bruges i forbindelse med udarbejdelsen af indholdet af kommunens interne styringsredskaber. Styringsredskaberne angiver retningen for kommunens opgaver og aktiviteter for en årrække. Det kan være i form af en virksomhedsplan, en temaplan e.l. Værktøjet er derfor målrettet de medarbejdere, som udarbejder indholdet af en virksomhedsplan, temaplan mv.

Værktøjets formål

Værktøjet skal være med til at sikre, at handicap-spektet indtænkes i de opgaver og aktiviteter, der indgår i kommunens virksomhedsplan, temaplan mv.

Værktøjets indhold

Værktøjet består af fire dele:

- Baggrundsviden om handicap i forhold til individuel handicapkompensation og mainstreaming.
- Guiden til interne styringsredskaber.
- Case eksempel.
- En artikel, der præsenterer erfaringer med at anvende værktøjet i praksis.

Værktøjet til politikformuleringsprocesser

Introduktion til værktøjet

Dette værktøj skal bruges i forbindelse med planlægning og gennemførelse af borgerinddragelse ved politikformuleringsprocesser. Værktøjet henvender sig derfor til medarbejdere, der har ansvaret for at planlægge og gennemføre denne form for processer.

I forbindelse med planlægningen af politikformuleringsprocesser kan det desuden anbefales at inddrage værktøjet til planlægning af arrangementer (se s. 8).

Værktøjets formål

Værktøjet skal være med til at sikre, at alle borgere bliver hørt i en politikformuleringsproces. Dermed kan værktøjet være med til at sikre, at borgere med handicap får lige muligheder for at deltage i denne form for demokratisk proces som borgere uden handicap.

Værktøjets indhold

Værktøjet består af to dele:

- Guiden til politikformuleringsprocesser.
- Case eksempler.

Værktøjet til fysisk tilgængelighed

Introduktion til værktøjet

Dette værktøj skal være med til at sikre den fysiske tilgængelighed til nyt og eksisterende byggeri, samt præsentere en metode til registrering og synliggørelse af bygningers tilgængelighed. Værktøjet er derfor målrettet de medarbejdere, der arbejder med byggeprocesser og vedligeholdelse af bygninger.

Værktøjets formål

Værktøjets formål er at være med til at sikre, at kommunale bygninger er tilgængelige for alle og at bygningers tilgængelighed registreres, således at borgere kan tjekke en bygnings tilgængelighed hjemmefra.

Registreringsmetoden, som anvendes, er en metode udviklet af Foreningen Tilgængelighed for Alle (FTA). Ved denne metode registreres og offentliggøres bygningernes tilgængelighed på www.godadgang.dk.

Værktøjets indhold

Værktøjet består af fire dele:

- Baggrundsviden om handicap i forhold til fysisk tilgængelighed.
- Guiden Tilgængelighed til nybyggeri og ombygning.
- Guiden Registrering og synliggørelse af tilgængeligheden til eksisterende byggeri.
- Artikelsamling, der præsenterer erfaringer med at anvende værktøjet i praksis.

Værktøjet til planlægning af arrangementer

Introduktion til værktøjet

Dette værktøj skal hjælpe arrangører med at gøre kommunale arrangementer tilgængelige for alle. Arrangementerne kan f.eks. være borgermøder, foredrag, konferencer, teaterforestillinger, festivaler, koncerter, sportsstævner, foreningsmøder osv. Værktøjet beskriver alle de forhold man bør overveje, når man skal planlægge et arrangement, der skal være tilgængeligt for alle. Værktøjet er derfor målrettet de medarbejdere, der arbejder med at planlægge møder og arrangementer.

Værktøjets formål

Formålet med værktøjet er at være med til at sikre, at alle former for møder og arrangementer er tilgængelige for alle. Dermed kan også borgere med handicap få mulighed for at deltage i det politiske, sociale og kulturelle liv.

Værktøjets indhold

Værktøjet består af seks dele:

- Baggrundsviden om handicap i forhold til planlægning af arrangementer.
- Guiden Planlægning af arrangementer for alle.
- Guiden Planlægning af arrangementer - for deltagere med særlige behov.
- Tjekliste.
- Tjekliste i forbindelse med invitation og tilmeldingsprocedure.
- Artikelsamling, der præsenterer erfaringer med at anvende værktøjet i praksis.

Værktøjet til det gode møde

Introduktion til værktøjet

Dette værktøj skal hjælpe kommunens medarbejdere med at yde en åben og konstruktiv dialog med borgere med handicap.

Værktøjet er målrettet medarbejdere, der har en direkte ansigt-til-ansigt kontakt med borgerne. Det kan for eksempel være medarbejdere i Borgerservice, jobcentre, biblioteker mv.

Værktøjets formål

Formålet med værktøjet er at øge kommunale medarbejders viden om kommunikation med borgere med forskellige former for handicap, og hvordan man som samtalepartner kan være med til at kompensere for handicapet.

Værktøjets indhold

Værktøjet består af fire dele:

- Beskrivelse af kursuskonceptet.
- Guiden Det gode møde (et kursusmateriale, der omhandler både generelle emner inden for kommunikation og giver gode råd om, hvordan man kommunikerer med mennesker med forskellige handicap).
- Brochuren Det gode møde (giver gode råd om, hvordan man kommunikerer med mennesker med forskellige handicap).
- Artikelsamling, der præsenterer erfaringer med at anvende kursuskonceptet og "Guiden Det gode møde" i praksis.

Værktøjet til tilgængelig web

Introduktion til værktøjet

Dette værktøj skal være med til at øge tilgængeligheden til kommunernes hjemmesider. En tilgængelig hjemmeside er vigtig, hvis borgere med handicap skal have lige muligheder for at kommunikere med kommunen som andre borgere. Med en tilgængelig hjemmeside menes, at hjemmesidens konstruktion, dens selvbetjeningsløsninger, blanketter og andet indhold er tilgængeligt for alle.

Værktøjet er målrettet de medarbejdere, der arbejder med at udvikle og fastholde tilgængeligheden til kommunens hjemmeside.

Værktøjets formål

Værktøjets formål er at klæde kommunikationsmedarbejdere og webansvarlige i kommunerne på i forhold til at opnå en større viden inden for området webtilgængelighed.

Værktøjets indhold

Værktøjet består af seks dele:

- Baggrundsviden om tilgængelig web.
- Guiden Tilgængelig web for webudviklere.
- Guiden Tilgængelig web for webredaktører.
- Tjekliste for webredaktører.
- Guiden Test af hjemmesider.
- Artikelsamling, der præsenterer erfaringer med at anvende værktøjet i praksis.

